

# Sloboda mrtve duše - sloboda Zla

ANTUN MARAČIĆ

Temeljno obilježje i motorna sila svake pojavnosti fašizma neodoljiva je čežnja za smrću. Taj prvenstveno suicidalan poriv po svojoj prilici proizlazi iz neizdiferenciranog osjećaja nekoga kapitalnog kolektivnog oblika insuficijencije, promašenosti i impotencije.

Nesreća je, međutim, da se taj intuitivni projekt realizacije ništavila racionalizira sasvim suprotnim osjećanjem – upravo vlastite superiornosti i kozmičkog, mesijanskog poslanja. Koje, pak, dopušta i, štoviše, nalaže poduzimanje golemih, iluzornih i objektivno bez budućnosti, osvajanja, porobljavanja i zapravo - uništenja dostupnog ostatka svijeta.

Samoubilački se program, dakle, obavlja jako, jako posredno i rezultira globalnom kataklizmom. Nije slučajno da se svaki fašizam odijeva u crno, te da, kao onaj od koga danas krvari Hrvatska, nosi eksplicitan amblem smrti - mrtvačku glavu s ukrštenim kostima.

Fašist je, naime, mrtav čovjek u živom tijelu. Svi su elementarni atributi ljudskosti kadaverični balast koji on u sebi nosi i koji mu, paradoksalno, omogućuje potpunu slobodu.

Zahvaljujući tom mrtvacu u sebi njega više ne obvezuju nikakvi karakteristično ljudski obziri. On laže, podvaljuje, ruši, protjeruje, pali, ubija i masakrira po nalogu i kriteriju vlastita ludila. On je potpuno slobodan, lišen savjesti, časti, razuma, obveze da poštuje dogovor i zakon, da njeguje toleranciju, da stremi miru, da misli na budućnost ... Bez obzira na to što (a to je novi paradoks) verbalno inzistira upravo na tim terminima te tako demonstrira vrhunski cinizam. Tako se najveći, neostvarivi ljudski ideal - sloboda - pretvara u svoju nakaznu karikaturu i generira takvom koncentracijom zločina pred kojom jezik postaje nemoćan.

U okolnostima normalnog življenja jezik ima snažno i komotno sredstvo hiperbole koja svojom prenaplašenošću uspijeva u svijesti formirati približnu sliku stvarnosti s kojom je tako moguće ići ukorak. No u okolnostima hipertrofirane dnevne frekvencije zla, stvarnost prerasta mogućnosti ljudske imaginacije i poimanja, pa tako i jezičnog dijagnosticiranja. Stoga najsnažniji i najpejorativniji atributi postaju preslabi da obilježe čuđenje pred licem zločina. Nemoć jezika rezultira (ili mu je sinkrona) općim osjećanjem

nemoći ne samo zbog objektivno slabijeg položaja ugroženoga u odnosu na neprijateljsku silu, već i zbog duhovnog otpora da se pristane na abnormalno, da se prihvati obezluđenost kao tehnika ponašanja.

U naporu da sebi objasnim aktualnu manifestaciju i nosioca mraka odustajem od pronalaženja primjereno teškog pridjeva, jer on ne postoji. Pribjegavam jednostavnom nabranju najelementarnijih i najvećih ljudskih sadržaja i kategorija ćirilicnim pismom karakterističnog tipa slova glave "Politike", medija koji je obilno pridonio eskalaciji katastrofe što je recentno živimo i umiremo. Takvom semantikom uz vizualni učinak crne i zlatne boje koje prate posmrtno rituale pokušavam postići veći stupanj očitosti i prisposode stvarnosti smrti humaniteta.

Kamen je indikacija gravitacije, odnosno metafora neslobode kao uvjeta koegzistencije. Usudujem se reći da taj uteg predstavlja čovječnost samu. Njegovim izrezivanjem iz crne zastave govorim o strašnoj činjenici da je Zlo potpuno slobodno.

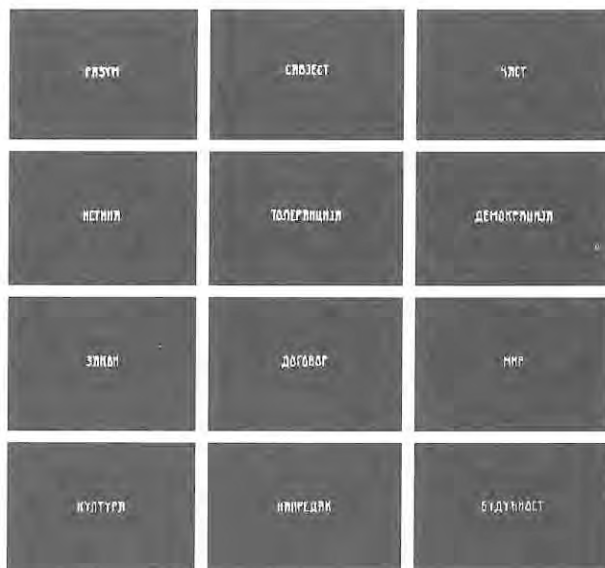


FOTO: BORIS CVJETANOVIĆ

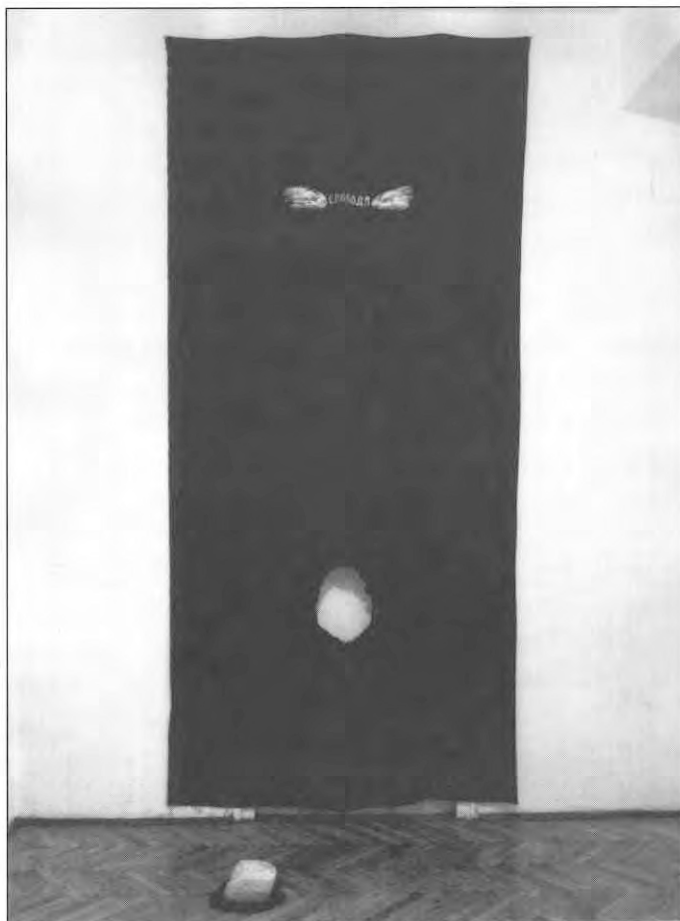


FOTO: BORIS CVJETANOVIĆ

# СЛОБОДА

JE MANIFESTACIJA VRIJUNSKE NELJUDSKOSTI

IZ KATALOGA IZLOŽBE ANTUNA MARAČIĆA